

PERIÒDICH SATIRICH,
 HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI
 DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 centims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
 BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
 Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

A. SÁNCHEZ PÉREZ.

Veterano de la premsa,
 escriptor arxi-simpàtich,
 demócrata de debó
 y aplaudit autor dramàtich.

CRÓNICA.

Bastava visitar lo pis primer de la casa número 12 del carrer de la Princesa, residència de *El Universal*, societat, com saben mos lectors, dedicada á l' explotació de mines d' or y criaderos de esmeraldas, pera compendre que aquell negoci era una ratera mal parada.

Los que han viatjat per Africa contan de las tribus nómadas que acampan en un punt determinat, sota las tendas que 'ls serveixen de aixopluch, y 's dedican á negocis més ó menos lucratius, cumplint al principi ab una exactitut religiosa, fins que un día, á favor del crèdit que han pogut guanyarse, 'n fan un de grós y al descubert, y avants de que arribi l' hora de cumplir, aixecan las tendas de campanya, las carregan sobre 'ls camells y desapareixen. Lo desert es prou gran porque pujan temer la persecució dels acreedors.

Per realisar felisment tal maniobra, lo primer que 's necessita es portar poca impedimenta. Al home que no va molt carregat la fugida li es més fácil.

Tal es lo que ha succehit ab M. Madrille ó La Grille, director de *El Universal*. De la nit al dematí ha desaparecut, y ab ell s' han fós los pochos mobles que á la casa hi havia, y que tots plegats, segons va semblarme 'l día que 'ls vaig veure, venuts al encant, haurían valgut tot lo més una vintena de duros.

Tanta pobresa y raquitisme contrastavan, aixó sí, ab la pompa de aquells prospectes prometent l' oro y 'l moro, y ab la qualitat que M. Madrille ó La Grille ostentava de president de las escolas cristianas del Nort de Fransa. Aqueixa qualitat li ha valgut l' apoyo de moltes personas que creuhen y practican nostra santa religió y tenen fé en los miracles. ¿No era un verdader miracle lo que oferia als compradors de accions del *Manica Orphir* y *Appalachion*? ¿No era alló que 'ns prometen en l' altra vida, de pagarnos mil per hu, realisat ja aquí en la terra y satisfet en bonas monedas d' or y en legitims bitllets de banch?

Lo matis religiós del negoci ha salvat á no pochos incréduls desconfiats, los quals no solen picar may cap esqué que pudiá encens. En cambi las beatas, la gent de iglesia, y fins alguns capelláns varen apressurarse á entregar los diners de que disposavan al tal Madrille ó La Grille, que feya gala dels seus sentiments religiosos, tant qu' en la mina *Manica Orphir* creya haver descubert lo criadero de que se serví Salomón pera daurar lo temple de Jerusalem.

Si després ha resultat que 'l president de las escolas cristianas del Nort de Fransa era un tunela de primera forsa, reclamat pels tribunals francesos; si quan s' ha vist la pedregada á sobre ha desaparecut com per art d' encantament, aixó no vol dir sino que l' humanitat es un conjunt de llanuts, exposats als ullals del llop; aixó no vol dir sino que mentres hi haja homes, hi haurá al mon materia explotable, hi haurá timadors y timats.

Aquest afany d' enriqueirse á poca costa dona lloch á escenas las més divertidas.

No fa pas molt temps, qu' en una ciutat estrangera se va fundar una societat de seguros sobre la vida, no com tantas n' hi ha que funcionan ab éxit, per estar basadas en cálculs de probabilitat poch menos que infalibles. Pero donar

anualment una cantitat segons l' edat del imponent pera cobrar una suma determinada al morir aquest, si l' imponent viu molt temps, pot molt bèn succehir que haja anat satisfet de mica en mica una cantitat molt superior á la que percibeix. De aquesta manera, lo que 'ls uns pagan de més se destina als que moren prematurament.

La societat de seguros de que 'ls parlo era molt més senzilla: per cada cinch pessetas que s' imposavan de una sola vegada, l' imponent al morir ne rebía mil. Era, donchs, qüestió de percibir lo doscents per hú, y de no afluixar la mosca sino un cop á la vida.

Los prospectes explicavan la rahó del negoci en termes més ó menos capciosos; pero després de tot, lo de menos eran los prospectes, costant cada imposició la friolera de cinch pessetas.

Un durot ¿quí no 'l llenca? ¿quí no 'l derrotxa? Fins per fer la proba val la pena de gastarse'l. Sobre tot si un tè la desgracia de morir-se dels primers, la societat, pera no desacreditarse, donará 'ls doscents duros bitllo bitllo, mal los imponents qu' envelleixin molt no se 'n hajan de veure res. ¿Y qué importa, si viuhem tant? Després de tot, la broma no 'ls haurá costat sino cinch pessetas. Que 's fassan compte que han comprat un bitllet de la rifa y no han tret.

Pero fins los que feyan aquests cálculs varen equivocarse.

Quan las familias dels primers imponents que 's moriren se presentaren á cobrar los doscents duros, lo gerent los digué:

—¿Son vostés los imponents?

—No senyor, som los seus hereus.

—Donchs sento tenirlos que dir que la societat no tè res que veure ab vostés. Que 's presenti lo imponent y se li pagará.

—Pero si 'l imponent es difunt.

—No sé qué 'ls hi diga. Escoltin: ¿que no han llegit los estatuts de la societat? L' article 39 es bèn clar. Tingan.

Y mostrantlos los estatuts, llegí l' article 39, que deya aixís á la lletra:

«La caixa no efectuará cap pago sino *personalment* al que haja realisat la imposició.»

Aquell article barrejat ab una cinquantena més que constituían la totalitat dels Estatuts, to'hom l' havia llegit, sense que ningú s' hagués fixat en lo seu alcans. No hi ha res més cego que la codicia.

Pero deixémnos de timos y timadors, y ocupémnos de cosas més entretingudas.

La comedia humana es inagotable. Apuntémne avuy, á falta de altres assumptos més interessants, una nova escena, de qual veracitat casi m' atreveixo á respondre.

Acabava de morir la Tula, pochos mesos després de casada ab un ricatxo, diguemli Lluís de nom, y sense deixar successió. Qui més desesperats estavan eran los pares de la difunta, y la rahó es senzilla.

Al objecte de pescar al capitalista pera la seva filla, havían fet tota classe d' esforços y sacrificis. Per últim vejeren colmats los seus desitjos y 's consideraren felissos veient á la nena participant de la opulencia del seu marit. ¿Qué més satisfactori per uns pares amants del benestar de sos fills?

Desgraciadament la mort tirá per terra sos cálculs.

En Lluís, viudo, jove y sense familia, tornava

SOBRE LA EPIDEMIA.

—Vaja, ja se sab la causa de l'aparició del cólera a la Pobla de Rugat.
 —¿Qué ha sigut?
 —Los últims cigarros que hi va enviar la *Tabacalera*.
 —¡Ay!!!

á quedar lliure, independent, casi tan solter com avants.

—Ja veurás—deya la mamá de la Tula al seu marit, com avants del any tornarà á casarse, y ja no 'l veurém may més... ¿Vés de que 'ns haurá servit conquerirlo per la nostra filla?

—Escolta—replicá 'l papá, qu' era un bon estrategich y que se sentí iluminat de una idea repentina—nosaltres tenim un' altra filla; en Lluís, encare que una mica lleuger, es un bon noy ¿per qué no fém per manera de casarlo ab la *Julita*?

—Ja hi havia pensat; pero considero l' idea irrealisable. Pera lograrho seria menester que 'n Lluís se mostrés més condescendent ab nosaltres, que 'ns visités, que 's considerés com de la familia; y tú veurás com ara que 's veu las orellas se 'ns escapa. ¡Si trobessem la manera de retenirlo!...

Y papá y mamá 's posaren á reflexionar, buscant lo modo de retenir al jove viudo, sense que aquest notés la violencia que sobre d' ell pensavan exercir desde aquell instant.

Jo no sé si pendrían consell; no sé si la manobra que posaren en planta nasqué d' ells espontáneament ó si 'ls sigué suggerida per algú. Lo género á que pertany indica á primera vista, la intervenció de una inteligencia molt forta en estrategia eclesiástica. Tal vegada 'l pare Lleó, un jesuita molt entrant de la casa, 'ls doná la idea.

Pochs días després dels funerals, trobantse en Lluís en presencia de ses ex-sogres, la mamá, ab llágrimas als ulls, lo papá en actitud solemne, li

comunicaren, qu' era tant lo qu' estimavan á la difunta, que havian decidit ferli dir diariament una missa.

—Cada día á las nou del matí...—deya 'l pare.

—Si trobas qu' es massa dejorn, cambiarem l' hora—afegia la mare ab indulgencia.—Lo fet es que tú hi vingas, Lluís... Ja ho veus tú mateix, es per la Tula, per la tèva esposa... ¡Pobra Tula!...—Y vinga plorar.

—Nosaltres hi anirém cada día sens falta...—reprenia 'l pare—tota la familia, inclús la *Julita* Procura no faltarhi ¿ho sens Lluís? O sino vés que dirían las nostras relacions si se 'n enteressen... Hi vindrás ¿veritat?

En Lluís:—Es natural. No hi faltaré un sol día.

Y en efecte.

Cada día á las nou se trobava la familia reunida á la iglesia, y en Lluís ab ella. Un día que hi faltá rebé la visita de la seva sogra acompanyada de la *Julita*.

—Hem pensat qu' estavas malalt—vá dirli.—Cregas que 'ns has alarmat.

Subjecte en Lluís á aquell régimen de missa diaria y exposat cada día á las obsessions de la *Julita*, degudament instruhida pel cas, lo jove viudo no tingué més remey que sucumbir.

Un dia demaná la má de la seva cunyadeta, la qual li sigué concedida.

—Una sola condició demano—digué 'l nuvi—y es que desde 'l moment que 'm torni á casar, se suprimeixi la missa. Ja 'm comenso á cansar de anar cada día á la iglesia.

—Fill mèu—digué la sogra abressantlo ab efusió—se farà lo que desitjas.

Y allà pèl sèu interior, afegí:

—Ja no hi ha necessitat de missas: avuy tots nosaltres sortim del Purgatori.

P. DEL O.

RETALL LITERARI.

Ara 'm trobo en un cas molt peliagut; voldria fè' un sonet bonich, bèn fet, y 'm falta lo millor: assumpto net que siga al mateix temps poch conegut.

Escribim; ab aixó vull ser tossut.

No sè de qué tractar. Estich distret...

A la meytat ja soch; ne tinch fets set, set versos y á ma pensa res acut.

Me faltan consonants tan á et, com á ut; lo rimat es forsat, lo conjunt fret... y tot plegat ja veig qu' es temps perdut.

Mes segueixo ab afany y convenusut de que, al últim si aixó no es un sonet, será com molts ne corren, un so-brut.

A. ROSSELL.

VIDA DE GANGAS.

—¡Que 'n son de felissos los periodistas!—pensava en Mariano moltes vegadas:—los convidan á tot arréu, reben regalos y consideracions, arriban á ocupar puestos brillantíssims... y per tot tenen *pase*.—

Aixó dels *pases* era lo que més l' engrescava. De bona gana, ab la condició de poguer ser periodista, hauria renunciat á las consideracions, als regalos y als puestos brillantíssims, reservantse no més la incomparable ganga dels *pases*. Aquest era, per ell, lo pot de la confitura.

Furgant per tot arréu,—perque en Mariano, més que catalá, semblava un aragonés en erupció—ab l' ajuda de la sèva tussunería va lograr ferse conegut d' un periodista d' influencia.

—Bueno—va dirse 'l xicot:—ja tinch la palanca que remourá tots los obstacles. No hi ha home sense home. Ab l' ajuda y 'ls empenyos d' aquest periodista, molt será que jo no puga serne.—

Després de respallarlo en totas direccions, un dia en Mariano va decidirse á abordar al escriptor respecte al sèu assumpto.

—¿Sab, D. Joan—va dirli—que m' agradaría molt ser periodista?

—¿De veras?

—Hi tinch una vocació estupenda. Casi bé desde que disfruto de us de rahó, no penso ab altra cosa.—

Don Joan va estar tentat de preguntarli si estava segur de disfrutar d' us de rahó; pero prenentse la cosa á guassa, va contestarli ab molta flemma:

—Verdaderament, es una professió molt agradable.

—¿Veritat que sí?

—¡Oh! No ho dupiti. Nosaltres ho remeném, ho dirigim, ho manipulejem tot. Som los amos del país: després del govern, venim nosaltres.

—Per mí—va aventurarse á dir en Mariano—lo que més atractiu té en la vida del periodista es aixó dels *pases*.

—¿De m'ileta?

—Dels *pases* que 'ls donan per anar á qualsevol puesto—

Lo periodista va plantarse á riure, no sabent si admirar ó compadir la desfatzates d' aquell aspirant al sacerdocí de la premsa.

—¿Oy—va continuar en Mariano—que vostés tenen *pase* per tot?

—Per tot absolutament—va fer D. Joan, disposat á seguir la broma.—Toqui 'l bulto d' aquesta butxaca. ¿Ho ha tocat? Tot aixó son *pases*. N' hi ha més de cinquanta.

—¿Tants?—exclama 'l pobre jove, mitj cayentli la baba y ab los ulls espurnejants de emoció.

—Sí, senyor. ¿No li dich que 'n tenim per tot? Comensi á contar. Dels teatros ni cal parlarne. 'N tenim de tots: entrada, butaca de primera fila, *gemelos* franchs diariament y contrassenya especial per entrar al escenari y ficarnos als quartos dels artistas.

—¿Dels...

—Y de *las*... ¡per supuesto! Continuo. Tenim *pase* de tots los carrils que surten de Barcelona, y podém anar á Madrid, á Lisboa, á París cada dia sense gastar un xavo. Tambè 'n tenim dels tranvías, jardineras, ómnibus y cotxes de plassa. Tots los conductors de carruatjes públichs están obligats á posarse á la nostra disposició..

—¿Caramba, caramba, caramba!

—Després tenim *pases* de cafés, cerveserías y taulas d' aygua y anís. ¿Volém pendre un *mantecado* un refresch, un pa ab mantega? Entrém en lo primer establiment que 'ns vè al davant, y amunt.

—¿Hasta aixó?

—¿Vaya! Fins tenim *pases* de fonda y restaurant. Jo 'n tinch de las *Quatre Nacions*, del *Orient*, de cal Estevet y del *Palacio de cristall*. Ni per beure ni per menjar hem de gastar res.

—¿Pero aixó es una delicia!

—¿Pse!.... Y encare no he acabat. Després d' aquests *pases*, venen los dels sombrerers, sastres, sabaters, camiserías y limpia-botas. Entre 'ls varios que jo tinch, n' hi ha un per ferme afeytar y tallar los cabells, y un altre per sabó de los *principes del Congo*.

—Quina cosa més espléndida!

—Tambè tenim *pase* per no pagar lloguer de casa, per pendre banys, per retratarnos y per fernos arrancar tants caixals com 'ns dongui la gana. Un dia d' aquests me donarán un *pase* pèl Banch d' Espanya y un altre pèl Crèdit Lyonés.

—¿Per anarhi á fer visitas?

—¡Cá, cá! Per obrir la caixa sempre que 'm convingui.—

En Mariano estava á punt de desmayarse.

—Finalment—va anyadir don Joan—aquesta serie de *pases* está completada ab un per adquirir gratis una caixa de mort, y un altre per ocupar de *gorra* un ninxo de primera classe en qualsevol dels dos cementiris... ¿Qué li sembla?

—¿Qué?—exclamá en Mariano en un rapte d' entusiasme:—¡que si no 'm fa entrar en la redacció d' algún periódich, me clavo un tiro irremissiblement!...

—¿Ho diu de serio?

—Tant de serio, que... miri, aquí porto la pistola.—

L' endemá en Mariano, per recomendació de don Joan, ocupava un lloch en la redacció d' un diari de lo més bullanguero que s' ha vist al mon. Aquella mateixa tarde va escriure un article sense tó ni só, atacant al govern, á las institu-

cions, al Sant pare, á la Santissima Trinitat y á tot lo que li va venir á la memoria.

Y al dia següent, en Mariano entrava á la presó.

Sense necessitat de pase.

A. MARCH.

¿QUÉ M' HI DIUS?

Sortia de casa tèva,
ja era nit, plomís lo cel
als mortals nos revestia
ab blanchs torrallóns de nèu.

Ab las mans á la butxaca,
fins al clatell lo barret,
distret cap á casa anava
dant voltas dins món cervell
las paraulas estudiadas
que com sempre ab ton desdeny
son tan breus y sense efecte
com aquell qui no diu res.

Eix parer jo 'm repetia
per dintre mon pensament
quan una ratxada freda
que 'm va fer pe'ar las dents
digué al passar 'm per la orella:
—No siguis tonto, Jepet,

TIPOS DE LA TERRA.

(DEL NATURAL)

Lo segador, á l' hora de plegar.

¡Lo cor de la que tú estimas
es més fret que aquesta neu!

J. ABRIL VIRGILI.

LOS POLISSÓNS.

Definitivament los polissóns han desaparecut.
Ja no hi ha senyora mi'janament ilustrada que
s' atreveixi á sortir al carrer ab semblant trasto.

Las que ahir lo cuydavan ab tant carinyo y procuravan arrodonirlo ab gracia donantli una forma ben mona, avuy se 'l miran ab espant y exclaman tirantlo de revés:

—¡Pero qui dimon'ri va donarnos entenent de posarnos aquest fardo! ¿Era possible ser e'egantas y ben formadas, portant al derrera aquest bagatge?—

De la cúspide de la gloria ha caygut al fons del despreci y del ridícul.

Ahir grans protuberancias, verdaderas montanyas de ballena y crin: avuy superficies lleugerament curvadas, petites ondulacions. La naturalesa ha triunfat.

A més de que la veritat sempre es més simpática y digna que la mentida, l' abolición del polissón ve á resoldre una pila de problemas.

Avants ¿cóm podia una senyora co'ocarse en una butaca?

¿En quina posició devia asentar-se en un tranvia?

¿Qui era capás de pujar per una escala, baixant una senyora?

Los guardas de consums están que no hi veuen de satisfacció

—¡Gracias á Dèu!—diuhen:—ja s' han acabat los conflictes y 'ls mal-de-caps. Lo ser burot, ara es una feyna molt descansada.—

Y tenen rahó. Fins fa poch temps, una senyora per un guarda de consums, era un enigma.

¿Qué hi dur a en aquell bulto? ¿Seria natural? ¿S'ria un polissón inofensiu? ¿Contindria tal vegada articles subjectes á pago?

La dificultat era fabulosa. La vista no deya res; lo tacto era insuficient: era necessari apellar á un registre en tota forma.

—Senyora; á veure qué hi dú aquí.

—Es lo puf, lo polissón. ¿Qué vol que hi porti?

—¿Qué sè jo! Lo reglament es terminant: lo bulto m' inspira...

—¿Qué li inspira? ¡Atrevit!

—M' inspira sospitas, y es precis que l' examini escrupulosament.—

Réplicas, crits, xiulets, disputas; lo poble amotinat, l' ordre en perill, un conato de guerra civil...

Aixó passava cada dia: ara 'l polissón pertany á la historia. A la historia... y al drapayre.

Avuy los pares de familia ro

—s veuhen apurats, com un que tè set noyas, que llavors sempre solia dirme:

—No hi ha remey: hauré de buscar un pis més gran. Los polissóns de la mèva familia ocupan dos quartos y una arcoba. Estém horrorosament estrets.—

Ara tothom está ample.

Pèls carrers, pèls teatros, per tot arreu se nota 'l desahogo.

¡Gloria al progrès! Felicitemnos de la desaparició dels polissóns de las senyoras.

Ara, que desapareixin los polissóns del governador civil, y aixó será un paradís terrenal.

MATÍAS BONAFÉ.

¡SANTA IGNOCENCIA!

—¡Hola! ¿Qué tal Magdalena?

—Bè, ¿y vosté, senyor Bernat?

—Aixís, aixís, ¿y la noya que no 's casa?

—Ja veurá, com ara corren tants tunos y buscan lo que... ja s'ab, y ma filla es molt honrada, no tinch cap necessitat de veurem en compromisos que sols portan mals-de-cap.

Jo, ja ho sab, soch molt francota y m'agrada parlar clar.

—Está bè, més segons diuhen ab ella ja han festejat, varios noys de *casas bonas* y dos ó tres estudiants.

—Es molt cert y d' aixó 'm queixo; me la van entabanar

y un día dins l' escaleta

ab lo fill de l' advocat

los vaig trobar INFRIGANTIS del modo que 's pot pensar.

Aixís que veig tals posturas m' encomano á tots los sants,

y al gran pillo vaig donarli un *platillo d' estofat*,

que á la casa de socorro

entre quatre 'l van portar

—Y á sa filla ¿qué va fer i?

—¡Vol callar, senyor Bernat!

Com era tan ignocenta...

—Pero no diu...

—Bè ¿y qué hi fá?

La noya no hi tè cap culpa, l' enganyava aquell malvat, pero ella es molt *honrada* y pot dur lo cap molt alt.

JOSEPH M.³ BERNIS.

UNA PROMETENSA.

(A CAL CERER).

L' HOME DE PEGA. (1)

(DE JEAN RICHPIN.)

A l' action jau mall le bien reste ignoré.

(A. de Musset.)

Los esposos Guinart, casats d' enamorats, desitjavan passionadament tenir un fill. Com si aqueix sér tan desitjat volgués apressurar la realisació de sas aspiracions, vingué al món avants de temps. Sa mare morí de part, y son pare, no podent soportar tan dolorosa pèrdua, se penjá de desespero.

Constant Guinart, que aixís s' anomenava 'l noy, tingué una infancia exemplar, pero desgraciada. Passá son temps en un col·legi fent bonas accions que quedaren sens recompensa, y rebent cástichs per faltas que altres cometían... Durant las temporadas que més convenia la preparació, queya malalt. En lo batxillerat, li ocorregué la desagradable coincidencia de fer la traducció llatina igual á la de un seu company, y mentres aquest fou aprobat, á ell se l' expulsá dels exámens per creure 'l catedràtic

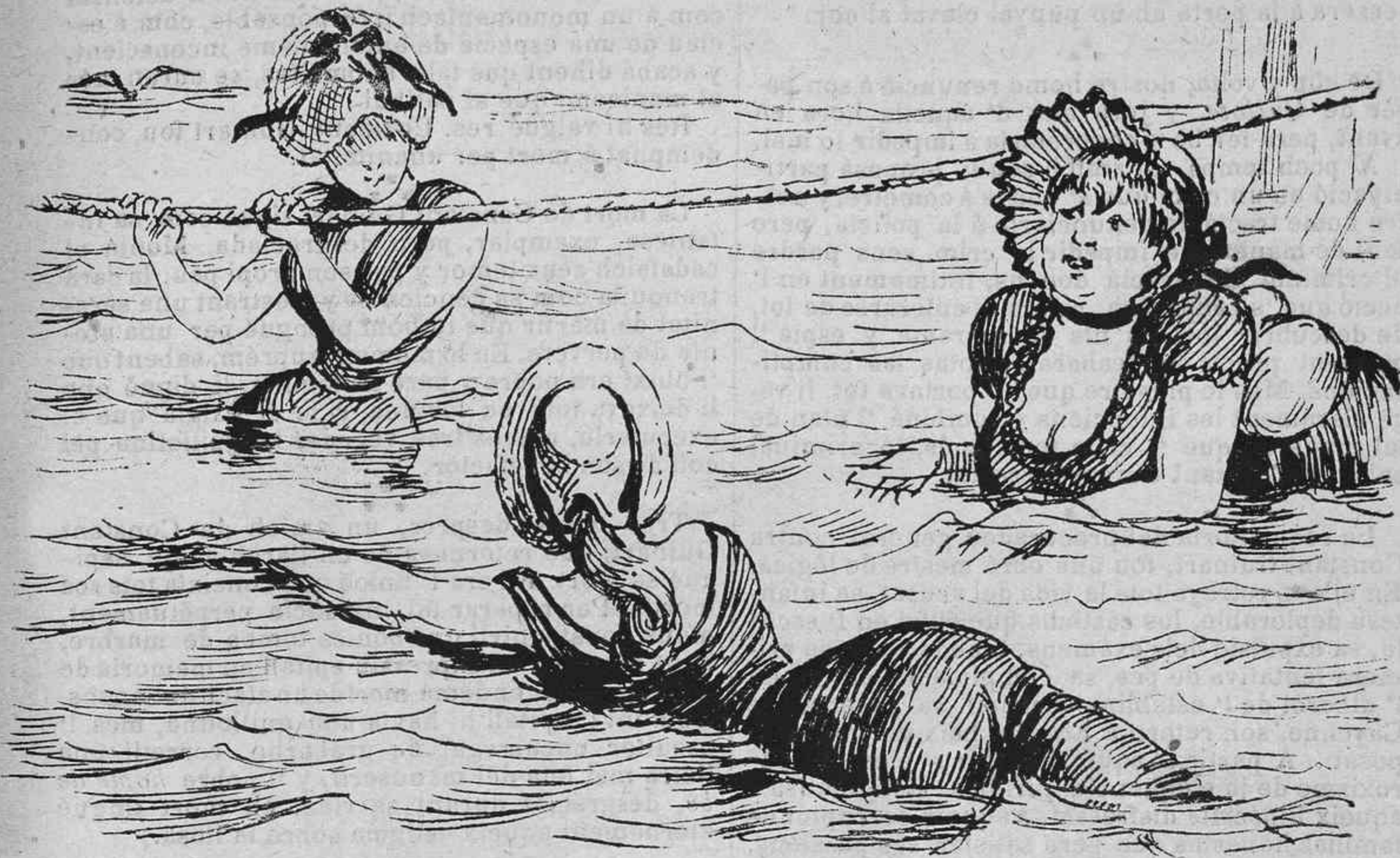
(1) Ara que l' assumpto Borrás atrau las miradas de tothom, no es mal plan lo de dar á coneixe 'l present treballat Richpin, ab sa sarcástica ironia, posa de manifest en ell fins allá hont poden arriivar los errors de la justicia y la fatalitat de un home.

—Voldria un ciri, alt com lo noy.

—¿Ciris? ¡Biftechs y costellas li ha de donar, no ciris! ¡Vaya una manera de malgastá 'ls diners!...

A LA MAR VELLA.

Llagostins y pops.

que havia copiat la versio. Per últim acabá la carrera ab una reputació bastant duptosa.

A despit d'aqueixas primeras contrarietats de sa vida, lo jove tenia un' ànima de bon tremp, y convenstut de que la felicitat es lo premi de la virtut, volgué domenyar sa mala sort á forsa de heroisme.

Entrá en una casa de comers, y al ensendemá mateix un incendi devastava totas sas dependencias. En lo més fort del foch, veyent consumir-se ls bens del seu amo, se llensá á través de las flamas á fi de salvar la caixa. Ab los cabells socarriats y las carns cubertas de cremadas, avansá ab perill de sa vida, fins á obrir la caixa y lograr retirar tots los valors que contenia.

Al recular tingué que passar per entré las flamas y 'l foch ls hi consumí en sas mans. Al sortir fou pres y enmanillat per dos municipals, y dos mesos després lo condemnavan á cinch anys de presidi per haver intentat robar á favor d' un incendi, una fortuna que cap perill l' amenassava ben reclosa en una caixa blindada.

En la presó que 'l portaren un día estallá una bullanga, y volent socorre á un empleat atacat pels sediciosos, li sortiren los comptes al revés, y 'ls amotinats lo deixaren fet un sant Llàtzer. Com si aixó fos poch, fou pres per cap de motí y desterrat á Cayenne.

Convenstut de sa ignocencia s' escapá, tornant á Fransa, usant un nom suposat, ab lo qual cregué ja haver fugit de la fatalitat, y 's proposá obrar bé.

Un día, en una festa, vegé á un caball desbocat arrastrant un cotxe, corrent dret á un precipici.

De repent s' agafá al cap del animal; se li desllorigá una munyeca, se li cascá una cama y se li enfonzaren duas costellas, mes ell continuá impedint una cayguda inevitable. De moment l' animal reculá espaverrat y aná á caure en lo més fondo del marje, esclafant al cotxero, á dos donas y á tres criaturas. ¡Y ell se creya que ningú anava dins!

Disgustat aquest cop dels actes d' heroisme, nostre héroe pren lo partit de fer lo bé humilment y 's consagra al alivi de las miserias ignoradas. Mes los diners que portava á las casas pobres se consumían en la taberna per sos marits; la roba que distribuía entre 'ls obrers, habituats al fret com estavan, eran causa de que agafessin fluxions de pit.

Un gos perdut que recullí, se torná rabiós, y mossegá á sis personas del barri; un militar amic seu, á qui havia afiansat, resultá haver venut las claus d' una plassa forta.

Per últim, Constant Guinart se convéns de que 'l diner fa més mal que bé; mes pensant encara en prodigar sa filantropia, vol concentrarla tota en un sol sér. S' afillá una noya orfe, no molt agraciada, pero dotada de raras qualitats morals á qui prodigava tota l' estimació y cuidados de una filla. Si, era per ella tant bó, tant carinyós y tant amable, que una nit se li agenollá als peus y li confessá que l' estimava. Ell s' esforsá en ferli compendre que encare la considerava com á una filla, y que 's creuria culpable si cedís á la tentació que li ofería. Li demostrá paternalment que repugnava aquell amor perque aixís li dictava sa conciencia, prometentli desde llavors, que obehint á aqueix avís de la naturalesa, li buscaria un es-

pós digne de ella. Al endemà la trobá estirada travessera á la porta ab un punyal clavat al cor.

De cop y volta, nostre home renunciá á son paper de *Quijote*, y jurá que d' aquella hora en avant, pera fer bè 's concretaria á impedir lo mal.

Al poch temps, un amich seu li proposá participació en un crim que s' anava á cometre, y nostre home tractá de denunciarlo á la policia, pero fent de manera de impedir lo crim, sens perdre al criminal. Se mesclá donchs, íntimament en l' acció que 's preparava, cuydá d' enterarse de tot, de descobrir tots los fils de la trama, y espiá 'l moment precís de desbaratar totas las complicacions. Mes lo pillastre que ho portava tot, li vegé clarament las intencions y combiná 'l plan de tal manera, que 'l crim fou comés, lo criminal salvat y Constant Guinart arrestat.

La requisitoria del procurador general contra Constant Guinart, fou una obra mestre de lógica. En ella 's retreya tota la vida del acusat, sa infantesa deplorable, los cástichs que sufrí en l' escola, sa expulsió dels exámens, l' audacia de sa primera tentativa de pes, sa complicació odiosa en l' alborot de l' establiment penal, sa deserció de Cayenne, son retorn á Fransa baix un nom suposat... A partir d' aquí l' orador s' elevá al paroxisme de la eloqüencia jurídica. Estigmatizó á aqueix hipócrita disfressat, á aqueix corruptor de familias honestas que pera satisfacer sas passions, enviaba als marits á la desmoralisadora taberna á derrotar sos diners; á aqueix fals benefactor que lográ captarse una deplorable popularitat, gracias á sos enganys; á aqueix monstre abrigat baix la capa de la filantropia. Ell ha portat hasta al horror la refinada perversitat arribant fins á recullir los gossos rabiosos pera després aviarlos pels carrers á fi de que mosseguessen á tothom; es un dimoni que obra 'l mal pel mal, puig un día arribá á exposar sa vida abrahonantse á un caball á la carrera, ¿y tot per qué? per gosar l' espantós espectacle de veure rodar al abisme á un pobre cotxero, á dos donas y tres pobres criaturas. ¡Ah senyors! un tal miserable bè pot esser culpable de tot. Pot ben creures que además d' aquests ha comés altres crims que han quedat impunes. Hi ha mil rahóns que induheixen á creure també qu' estigué complicat en la qüestió de aquell militar á qui ell afiansá y que després fou pres per haver trahit á la Fransa. Y aquella pobra orfaneta que ell educava y que un día trobaren estenallada á sa porta, ¿quí més que ell podia assassinarla? Aqueix homicidi fou á cop segur, l' epílech sangrent de un d' aqueixos dramas infames y vergonyosos, de disbauxa y rebaixament moral que arriban á esborronar. Després de tantas mali-fetas, aqueix darrer crim es lo que ha fet sobreixir la copa de sas criminalitats. Malgrat las impudents denegacions del acusat, l' evidencia es absoluta. Jo demano, donchs, que se li apliquin tots los rigors de la ley, perque será obrar justament, no fer 'o víctima de la justicia. No tan solzament se condemna á un gran criminal, sino á un d' aqueixos genis del crim, á un d' aqueixos monstres de la malicia y de la hipocresía que no coneixen la virtut essent al mateix temps los perturbadors de la humanitat.

Davant de tal requisitoria, al advocat defensor de Constant Guinart no li quedá altra defensa que ferlo passar per boig. Ho féu de la manera millor; parlá de cas patològich, discerní sabiament so-

bre la *neurosis del mal*, presentá á son defensat com á un monomaniach irresponsable, com á esclau de una especie de automatisme inconscient, y acabá dihent que tals anomalies, se curan més al manicomi que al patibul.

Res hi valgué res. Constant Guinart fou condemnat á mort per unanimitat.

La mort de Constant Guinart sigué com sa infantesa, exemplar, pero desgraciada. Montá al cadafalch sens temor y per son propi peu; la cara tranquila com sa conciencia y mostrant una serenitat de mártir que tothom prengué per una atonia de pervers. En lo moment suprém, sabent que 'l butxí era pobre y pare de familia, li digué que li deixava tota sa fortuna, si bè li exigía que al executar-lo, passés tres vegadas la guillotina pèl coll de son benefactor.

Tres mesos després, un amich de Constant Guinart, que retornava de un llarch viatge, sapigué sa mort. Ell era l' únich que coneixia tots sos mérits. Per reparar tal injusticia perpétuament, maná construhirli una bonica tomba de marbre, hont escrigué un expressiu epitafi en memoria de son amich. Al endemà morí de un atac de sanchs. Demunt l' epitafi hi havia una guillotina, mes l' escultor encarregat de grabarho, correijí una lletra mal feta del manuscrit, y 'l pobre home de bè, desgraciat durant sa vida, en mort tingué eternament aqueix estigma sobre la llosa.

AQUÍ DESCANSA
CONSTANT GUINART
HOME DE RE.

J. ALADERN.

LLIBRES.

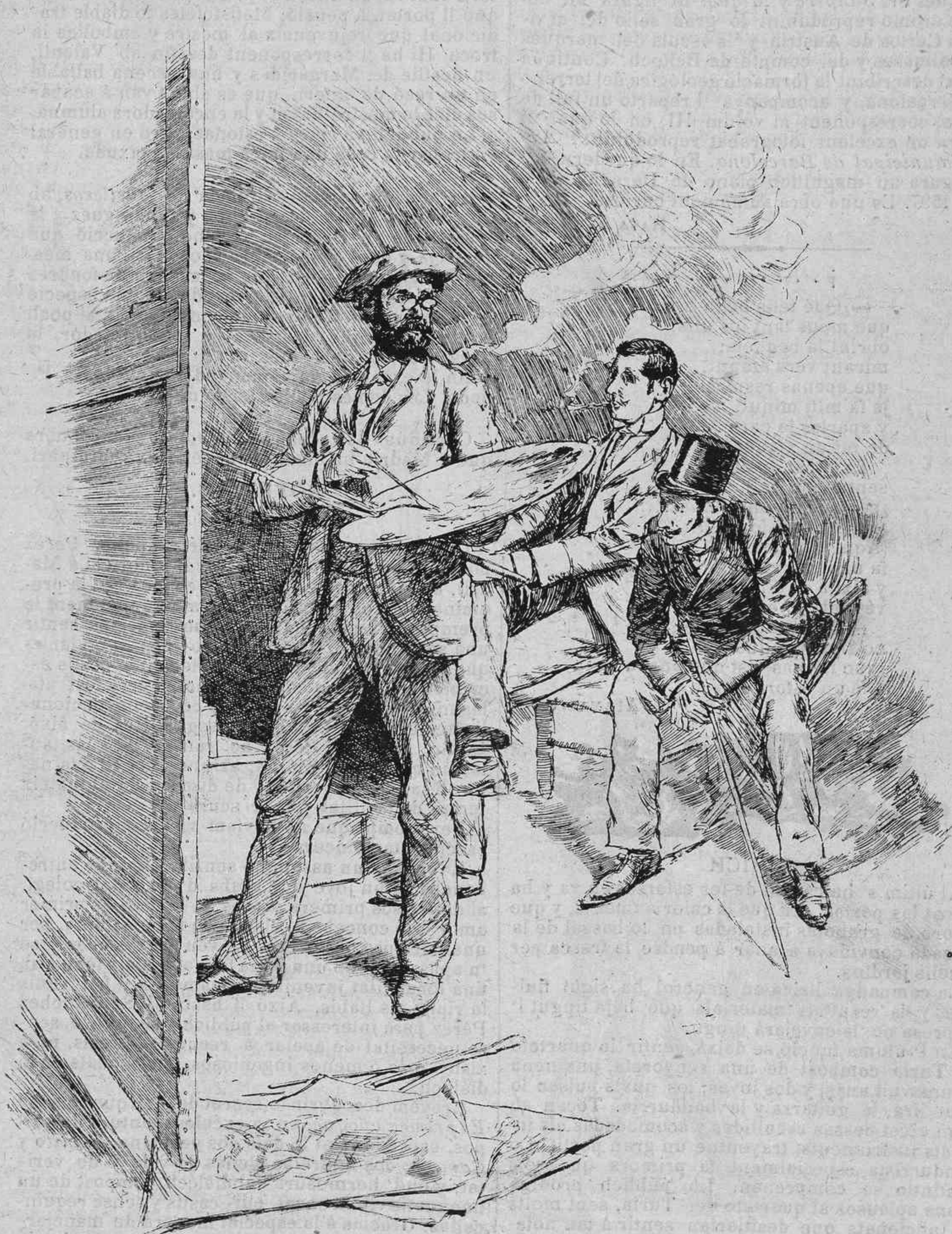
HISTORIA DE UNOS EMIGRANTES, por ARÍSTIDES MESTRES.—Lo Sr. Mestres (Aristides), que fins ara havia tingut la humorada de firmar las obras que donava á l' estampa ab lo pseudónim de Martí-Ricart, no ha volgut negar la paternitat á la darrera que acaba de publicar, y que tenim á la vista al escriure las presents ratllas. Lo volúm, ilustrat ab grabats, ja dona á entendre ab son aspecte lo género á que la novela pertany, qu' es lo que han cultivat ab éxit Julio Verne y encare més lo capitá Mayne-Reid. Lo Sr. Mestres segueix las petjadas de tant populars escriptors, transportantnos á las praderas americanas y fentnos presenciar los maravellosos espectacles de aquella naturalesa gegant entremesclats ab las més extraordinarias aventuras.

La novela, com totas las que al mateix género pertanyen, no tèn altre objecte qu' entretenir y ho logra, gracias á un istil animat, pintoresch, y sempre fácil.

Lo número de la notable revista *L' Avenç*, corresponent al mes de juny, conté un variat sumari y hermosos grabats intercalats en los principals articles. Entre 'ls traballs en ell inserts citarém una ben feta descripció del Museo Olantín Moretus de Amberes, deguda al Sr. Massó y Torrent; un quadret literari titulat *Qui ho havia de dir!* de 'n Conrat Roure; un altre ab lo títol de *Conversa incoherent* de D. Valentí Almirall; una carta interessant de D. J. M. Guardia; un article del Sr. Perés dedicat al autor de *Margaridó*, una

UN QUADRO D' HISTORIA (*Dibuix de J. Ll. Pellicer*).

44

—¿Qué son tantas empentas? ¿cómo se titulará aquest quadro?

—Una turba de conservadors cessants, assaltant un ministeri lo dia de la pujada de 'n Cánovas.

preciosa poesia de D. Marián Aguiló y Fuster; alguns cants de Suecia y una abundant secció bibliogràfica.

En lo quadern tercer de la *Hisòria de Barcelona* del Sr. Sanpere y Miquel hi figura un notable cromò reproduhnt lo gran sello del arxiduch Carlos de Austria y 'ls escuts del marquès de Dalmases y del compte de Belloch. Continúa 'l text describnt la formació geològica del terrenó de Barcelona, y acompanya 'l repartó un full de notas, corresponent al volúm III, en lo qual hi figura un excelent fotograbat reproduhnt l' *Arxiu municipal de Barcelona*. En lo quadern 4.^{rt} hi figura un magnífich plano de Barcelona del any 1597. Es una obra sumament curiosa.

RATA SABIA.

.....!
—¿Qué tens bella nina
que mous tant los ulls,
obrint la boqueta,
mirant vers amunt,
que apenas respiras
ja fa mitj minut,
y apartas la cara
de mí un xiquet lluny?
Explicat, contesta,
sentirte jo vull,
¿per qué no enrahonas?...
¿per qué fas lo mut?...
(Aquí la nineta
fa una extremitut,
y així á n' ell li parla
veyent qu' es tan dur):
—Calla, ximple, calla,
no siguis pallús...
¿que no has vist que anava
á fè un estornut?

J. ALAMALIV.

LÍRICH.

Al últim s' ha cansat de fer esforços en va y ha tancat las portas, ara que la calor aumenta, y que 'l coro de granotas instaladas en lo bassal de la cascada convidava á anar á pendre la fresca per aquells jardins.

La campanya lírica en general ha sigut flui-xeta, y 'ls resultats materials que haja tingut l' empresa no 'ls envejará ningú.

En l' última funció se deixá sentir lo quarteto del Turia compost de una senyoreta, una nena de uns vuit anys y dos joves, los quals pulsan lo llaut lira, la guitarra y la bandurria. Tocan ab gran ajust pessas escullidas y acomodadas als indicats instruments, trayentne un gran partit. Lo bandurrista especialment fa primors que sols sentintlo se comprenen. Lo públich prodigá grans aplausos al quarteto del Turia, sent molts los aficionats que desitjarían sentir á tan notables concertistas en un altre teatro més avinent que 'l *Lírich*.

TÍVOLI.

Dos obras s' han posat que si bè no son novas per tothom, ho serán, sens dupte, per la majoria

dels espectadors, per la rahò de que ni l' una ni l' altra son d' aquellas que duran molt en lo cartell.

Mefistófeles es una bufonada en tres actes que segueix en alguns punts la llegenda del Faust. Lo tal Faust es un mestre; la Margarida una noya que li portan á pensió; Mefistófeles lo diable tradicional que rejuveneix al mestre y embolica la troca. Hi ha 'l corresponent desafió ab Valentí, un desfile de Margaridas y una escena ballable en un recó de infern, que es ahont van á acabar sos días lo mestre Faust y la encantadora alumna.

Lo públich va riure á estonas; pero en general va trobar la cosa una mica massa groixuda.

La segona sarsuela titulada *Los fusileros*, ab tot y ser la lletra de 'n Pina y Dominguez y la música de 'n Barbieri, es una producció que rastreja y que casi sempre adolix de una mescla de serio y cómic que no acaban de fondres y barrejar-se, quedant convertida en una especie de allioni negat. Tal vegada contribuheix al poch entusiasme que desperta en l' espectador, la llarga duració dels actes.

En la execució únicament se distingí lo Sr. Pinedo. Los demás podían ferho millor.

Continúan las probas del *Chaleco blanco*, obra que á Madrit ha alcanstat un éxit ex raordinari.

NOVEDATS.

EL PRIMER CHOQUE.

La hermosa comedia del Sr. Sánchez Pérez podria titularse *El primer éxito*. Ignoro si á Madrit, ahont va ser estrenada, li concediren la preeminencia que aquí li han donat unánimement la premsa y 'l públich, sense que 's deixés sentir una sola nota discordant. Y lo més singular es que 'l triunfo alcanstat pèl elegant y castís escriptor castellá no es buscat, no es arrancat aflagant lo mal gust y apelant á certs convencionalismes escénichs d' efecte segur. Res de aixó. Lo Sr. Sánchez Pérez ha transportat á las taulas un quadro de familia, arrancat tot ell á la naturalesa, plé de veritat y de discreció y al mateix temps de facilitat y de fr. scura

Feya temps que no havíam vist una producció escénica tan sincera.

L' obra tè un assumpto senzillíssim: los entrebanchs de un jove que acaba d' eixir del colégi, al donar sos primers passos en lo mon: lo primer amor que concebeix, ell, fill de bona familia, per una hermosa costurera. La véu dos vegadas y se 'n apassiona, ab una bona fe y al mateix temps ab una formalitat juvenil qu' enamoran y fan venir la rialla als llabis, Aixó li basta al Sr. Sánchez Pérez pera interessar al públich y seduirlo, sense necessitat de apelar á recursos forsats, ni á xistes més ó menos ingeniosos, entasconats en lo diálech.

Creyém descubrir lo secret del éxit que alcanza *El primer choque*, en ia excelent pintura dels tipos, especialment lo dels dos germans *Juanito* y *Carmen*, dos figuretas plenas de vida y de veritat; y en l' hermosura del diálech, compost de un llenguatge viu, trencat, pur, castís y sense requincallas. Gracias á la especial manera de manejarlo, la major part de las escenas están trassadas de ma mestra, oferint matisos encisadors. Ja una de las primeras, la que tè efecte entre Càrmen y la seva mare, en la qual aquesta fa confessarli que está enamorada, predisposa favorablement y dei-

ENTRE MUNICIPALS.

—¿Y tú? ¿también estudias com este que duya 'l diari?
—¿Eso no sabs? ¡Si ya tengo tres años de boticari!

xa endavinar que 'l fort del Sr. Sánchez Pérez és la facilitat de pinzellada y la suavitat de tons.

Coneixíamlo com excelent escriptor y notable periodista: avuy saludém en ell á un dels regeneradors de la comedia castellana, tant decaiguda.

Respecte á la execució, cal consignar qu' en general ha sigut excelent, distingintse en primer terme la Srta. Guerrero y 'l Sr. García Ortega. Lo Sr. Rossell per primera vegada 'ns ha parlat en serio y 'ns ha convençut.

CATALUNYA.

Prescindim del *Boccaccio*, obra en excés coneguda y manosejada, que obtingué sols una interpretació regular, y parlém ab preferencia de las novedats.

Il *vice-ammiraglio* va posarse dillúns per primera vegada á Barcelona, sense l' alicient de dos artistas, la Sra. Coliva y 'l Sr. Giovannini, que

havían de estrenarla y que no pogueren ferho per trovarse malalts.

L' acció del *Vice ammiraglio* passa á Espanya, en aquella mateixa Espanya d' opereta, en l' Espanya de D.ª Juanita y de *Giroflé Giroflá*, tant alegre y divertida. Millocker, autor de la música, busca y troba alguns motius espanyols y 'ls desarrolla á la manera austriaca, ab lentituts poch garbosas y ab poderosos efectes d' instrumentació

Aixís y tot, alguns fragments mereixen l' aplauso y altres han de repetir-se, sobre tot aquells en que á més que la veu de's cantants hi jagan las camas.

Per lo demás l' obra abunda en situacions xistosas, y en lo diálech no s' hi plany lo pebre en grá y la sal de terrós. Hi ha algunas escenas tan carregadas d' especies, que hasta fan venir co-hissó als ull.

Se distingiren en la execució la Sra. Ferrara y 'ls Srs. Grossi y Principi. Del primer ja n' hem parlat altrás vegadas; es un tenor cómich sense veu, pero dotat de una gracia inagotable. En lo Sr. Principi creguerem descubrirhi un bon caricato.

Lo conjunt mogut y agradable, ab lo qual se confirma 'l judici que formarem de la *troupe* desde 'l primer día. No tèm aquesta cap notabilitat que s' imposi; pero tothom treballa á gust, y las obras resultan.

NOU RETIRO.—TEATRO GAYARRE.

La simpática Ferretti se pogué convencer la nit de son benefici de las grans simpatías que li dis-

RUPTURA DE RELACIONS.

—Sè que tú y lo senyoret...
—m' enténs, cara de baqueta?
Per lo tant, ja hem acabat:
á mi ningú se 'm passeja.

pensa 'l públich de Barcelona. Cantá la *Sondambula* admirablement, y alcansá una ovació ruidosíssima en l' aria de la *Semiramide*, qu' es com tothom sab una pessa de proba per una soprano.

Ab *Poliuto* ha debutat lo tenor Parodi, dotat de veu extensa encare que no sempre equilibrada: las notas agudas sobre tot li surten aspres com un codony vert. Pero, amigo, 'ls bons tenors avuy no abundan y no 's presentan en teatros de las condicions del Nou Retiro. Per lo tant contentémnos ab lo que corre y gracias.

En la execució de l' ópera se distingiren la senyoreta Muñoz y 'l Sr. Carbonell.

Aconteixement en porta: l' estreno de *Gli amanti di Teruel*, per qual ópera s' están fent ja fa alguns días los ensaigs y demás preparatius.

CIRCO EQUESTRE.

Casi cada día un debut.

Y no un *debut* qualsevol, son artistas de mérit verdader los que ab tanta prodigalitat presenta 'l Sr. Alegria.

Mr. Justin, que no es lo fondista, com algú podria figurarse, es un equilibrista de primera, que 's distingeix per la rapidés y l' aplom ab qu' executa sos sorprendents jochs.

Dillúns debutaren los germans Jhonson y Mr. Airich. Los primers van passar. En cambi, Mr. Airich, qu' es un equilibrista verdrderament meravellós, provocá l' entussiasme del públich.

N. N. N.

LO GAT Y LA RATA.

(FABULETA).

Lo gat de un cert adroguer qu' era bastant llaminer, una nit, sota 'l taulell, s' amagá, com á gat vell, y allí va veure una rata que 's menjava una patata.

Lo gat, corrent desseguida va tancarli la fugida, perque estés cautiva aixís y entre sas grapas morís.

Quan al gat vegé la rata, de cop deixá la patata, pensant quí dels dos tindria més astucia y picardia.

Aixís qu' ell ho tingué á punt va per saltarli al damunt, y al moment que la embesteix la rata feu lo mateix; pro com feu lo salt tan gros, ella per baix, tocá 'l dos; quedantse lo pobre gat tot inmóvil y burlat.

Lectors, esta fabuleta vos dóna la proba neta del refrán que tots sabéu: «quí més mira, menos veu.»

M. GARDÓ FERRER.

Lo Sr. Planas y Casals, apenas en Cánovas va ser á dalt del canalero. Dig' l' Ajuntament ab un cordill, se 'n aná á l' estació del Nort, prengué bitllet per Madrit, s' enfilá al tren, y á mida que aquest marxava devorant l' espay, aná donant fil, com si fos una grua, á la Corporació municipal que presideix lo Sr. Maciá y Bonaplata.

Y tothom deya:—Lo Sr. Planas, aixís que arribará á Madrit, posará 'l cordill en mans del ministre de la Governació: aquest pegará estrabada, y ja veurán al ajuntament de bigotis

Han anat passant días y l' estrabada no 's deixa sentir. L' Ajuntament s' aguanta com per mirac'e. Lo Sr. Planas y Casals continúa á Madrit, y 'ls conservadors están esperant ab un pam de boca oberta.

Los regidors exclaman:—Qui día passa, any empeny: qui ha fet avuy farà demá: hostes vingueren que de casa no 'ns pogueren treure: y hi ha més llangonissas que días.

Pero ¿y la *Pubilla* qué hi diu en tot aixó?

Respecte á la *Pubilla* s' ha tornat escéptica, y tant li fan los uns com los altres.

Creyém interpretar de una manera gráfica 'l seu pensament, posant en llabis seus la següent frase:

—Deixeume estar tranquila, y al efecte, tanquéu per un quant temps la Casa gran.

En la corrida del diumenje va ser toreat en tota regla lo regidor Sr. Payerols que la presidía.

Hem vist escándols; pero com lo del diumenje passat cap més.

Segons noticias, lo Sr. Payerols, en una de las próximas sessions del Ajuntament proposará que 's construixi un cotxe blindat al destino dels regidors que hajan de presidir corridas de toros.

Un cotxe blindat á proba de llamborda.

Sense aquest requisit, lo Sr. Payerols ha fet lo propósit ferm de no presidir cap més corrida.

Adelantan ab rapidés las obras de construcció del Palau Real del Parch.

En lo remat de la fatxada s' hi ha col'ocat l' escut d' Espanya qu' existía en la derruhida porta del Socorro de la Ciutadela.

La porta del Socorro era una de las més tetricas. Per ella eran extrets los infelissos presoners destinats al sacrifici. Y lo més característich de la odiada porta era l' escut real, que pesava sobre d' ella com una mole amenassadora.

Don Víctor Balaguer escrigué un día una poesia engrescadora, en la qual cada estrofa, terminava ab lo següent *estribillo*:

¡Abaix la Ciutadela!

¡Abaix, abaix, abaix!

Los progressistas de avuy esmenan la plana á D. Victor, y diuhen en prosa cortesana:

¡Amunt l' escut real!

¡Amunt, amunt, amunt!

No hi ha en tot aixó sino un consol: y es que

quan més voldran aixecarlo, més petit apareixerà l' únich recort de la odiosa Ciutadela.

Un dels candidats á la vara d' arcalde, es en Tort y Martorell.

Ha sentit á dir que 's necessitava un home de talla, y aquí está ell.

Segóns noticias, conta ab l' apoyo decidit de 'n Romero Robledo y del marqués de Ayerbe.

A Vich hi ha una dona de seixanta sis anys, que á conseqüencia de no sè quina malaltia, varen cáureli las dents, quedantli completament peladas las genivas.

Ha curat de la malatia y las dents tornan á sortirli.

Lo mateix ha succehit ab los conservadors. Tampoch tenian dents; pero han pujat al poder, y ja fan presa.

Un bona noticia:

Lo representant de la eminent Eleonora Duse

ha firmat una contracta ab la empresa del Principal, compromententse á venir ó donar una serie de trenta funcions durant lo próxim mes de setembre.

Inútil dir qu' están d' enhorabona tots los amants del art dramátich.

Si la Duse lluhia á Novedats, un teatro tan gran, ahont los primors de la execució casi sempre s' escapan, figúrinse l' efecte que produhirá en lo més acústich y recullit de nostres teatros.

La nova empresa del *Principal* mereix un aplauso, per comensar la temporada de una manera tan brillant. No dupti que Barcelona sabrá correspondre dignament á sos esforços.

S' ha tornat á fer cárrech de l' administració de correus de Barcelona. 'l Sr. Fernández Duro. Es l' única ganga que deurem á n' en Cánovas. Ab un *Duro* 'ns paga.

Los recorts que 's perden ningú com lo *Brusi* s' apressura á recullirlos.

ALS BANYS.

Aquest día 'ns parlava de una casa qu' están tirant á terra en lo carrer de la Boqueria ahont hi estigué instalada l' antiga fonda de Caballers. Pero deixém la paraula al degá de la prempsa:

«Allí s' hi hostatjavan, quan venian á Barcelona 'ls més opulents americáns de la costa, y 'ls de segona fila en l' *Hostal del Viol*, en la plassa del Beato Viol. Aixís com las croquetas de crema del Falcó eran molt celebradas, la Posada de Caballers, tenia l' especialitat dels *bunyols de vent*, regats ab almíbar, que moltes familias acomodadas enviavan á comprar los días festius.»

¡Cóm s' expansiona 'l cor, pensant ab aqueixas antigüallas!

¡Y cóm un se llepa 'ls bigotis recordant los exquisits bunyols de vent regats ab almíbar!...

Avuy los bunyols de vent nos venen fets de Madrid y regats no ab almíbar, sino ab acíbar.

Exemple: la pujada dels conservadors. ¿Volen un bunyol més colossal, més p' é de vent y més amargant?

¿No 'ls ho havia dit?

Los comptes del gran capitá, tant famosos com lo mateix Gonzalo de Córdoba que va confeccionarlos, y que per espay de quatre sigles han sigut retrets com un exem-

—¿Qué fas? ¿que no 't ficas á mar?

—No, noy. Hi pensat que aquesta aygua deu barrejar-se ab la de Valencia... y no vall agafá 'l cólera.

ple ú nich, quedarán arreconats á últims del sigle XIX, á conseqüència dels comptes de la Exposició Universal de Barcelona.

La senmana passada van presentar-se, quedant sobre la taula de cos present.

Son deliciosos

Tothom se figurava que l' Exposició llansava un déficit de alguns milions de pessetas. Donchs tothom anava equivocacat.

Segons lo resum dels indicats comptes, varen gastarse 11.111,730 pessetas y varen recaudarse'n 11.274,170. quedant, per consegüent, un sobrant de 162,440.

Ja ho veuhen, encare hi hem guanyat més de 32,000 duros.

Aixó es lo que diuhen los comptes.

En cambi 'ls pressupostos de la ciutat demostren que la Pubilla está devent la friolera de 57 milions de pessetas, en sa majoría resultat de las brometas de l' any 1888.

De manera que ab l' Exposició hi varem guanyar; los 57 milions de pessetas del déficit son resultat del xampany que va escaparse de las copas.

Peral ha arribat á Madrid, haventli fet una recepció que no 's dispensa ni als reys.

Espanya está ansiosa de homes notables.

¡Ah, si pogués construhirse un sub-polítich, per destruhir de cop y volta als que ho semblan y no ho son!

Eyraud, l' assessí del escribá Gouffé ha arribat á París, y la policia l' ha prés pèl seu compte fentli reconstituhir la escena del crim. La premsa

francesa no parla més que del amant de Gabriela Bompert.

Eyraud en dos ó tres ocasións ha tractat de suicidarse, estolviant feyna al butxí: la policia no ho ha permés.

Está malalt y la policia 'l cuida ab carinyosa sollicitut, donatli medicinas y reconstituyents.

No sembla sino que tinga l' irrisori propósit de tractarlo á tall de gall d' indi. Al gall primer se l' engreixa y després se 'l mata.

¡Quinas cosas més xocants tè la justicia humana!

En cambi del pobre treballador que víctima de la fatiga y la miseria cau malalt, ningú se 'n recorda.

Ab lo que 's gasta en atendre y considerar a's criminals podria evitarse la desgracia de un sens fi de familias útils á la societat y dignes de la major atenció.

Es un contrasentit; pero es una veritat.

Los governs únicament se preocupan de la carn de guillotina.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—Bo-fe ta-da.
2. Id. 2.ª—To-re-ros.

(Continúa á la página 464.)

LO SENYORÍU. (Dibuix de Mariano Foix.)

—No vull que hi vajas á París ab tos cosins. Son uns minyóns massa empalagosos.
—Aixó es qüestió de gustos: á mi no m' han empalagat may encara.

LOPEZ-EDITOR. Llibreria Espanyola. Rambla del Mitj, num. 20, BARCELONA.

EL PRIMER CHOQUE

COMEDIA EN TRES ACTOS Y EN PROSA, QUE SE REPRESENTA CON GRAN ÉXITO EN EL TEATRO DE NOVEDADES

ORIGINAL DEL REPUTADO ESCRITOR

ANTONIO SÁNCHEZ PÉREZ

Precio 2 pesetas.

JUAN VALERA

NUEVAS CARTAS AMERICANAS

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

ALFONSO DAUDET

LA BELLA NIVERNESA

HISTORIA DE UN BARCO VIEJO Y SU TRIPULACIÓN

Un tomo en 8.º con profusión de grabados, Ptas. 3'50.

LA IDEA RACIONAL

REFLEXIONES SOBRE LA FILOSOFÍA MORAL DE SPENCER

por D. RAFAEL GONZALEZ.—Un tomo en 4.º, Ptas. 4.

FEDERICO URRECHA. (Ilustraciones de Blanco Coris)

LA ESTÁTUA

CUENTOS DEL LUNES

Un tomo en 8.º, Ptas. 3'50.

LA CHAQUETILLA AZUL

Ó UN ROTO PARA UN DESCOSIDO

NOVELA DE PUNTAS POR VARIOS AUTORES

Ptas. 1.

A. B. C. DE LA FOTOGRAFÍA MODERNA

Un tomo en 8.º

Pesetas 2.

LEY DE SUFRAGIO UNIVERSAL

Un tomo en 8.º, Ptas. 1'50.

PRÓXIM Á PUBLICARSE

QUINZE DÍAS Á LA LLUNA

per C. GUMÁ ab ilustracions de M. MOLINÉ

ESTÁ PERA SORTIR

UN BARRET DE RIALLAS

ESCRIT PER SERAFÍ PITARRA É ILUSTRAT PER M. MOLINÉ

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mátuo, e bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

3. ANAGRAMA.—Arca-Cara-Raca.
 4. ACENTÍGRAFO.—Mitja-Mitjà.
 5. TRENCA-CLOSCAS.—Molins de Rey-Papiol-Canet.
 6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Minutera.
 7. ROMBO.—

C
 C A P
 C O M A S
 C A M E L I A
 P A L A S
 S I S
 A

8. GEROGLÍFICH.—Per sisas, la vila gran.

XARADAS.

I.

EN UNA GUANTERIA.

- Dèu la guart; á veure, uns guants.
 —Sí, senyor... —(¡Quina guanteral!)
 —¿Cóm los vol? —D' una manera que m' estigan bè á las máns.
 —¿Vol fè 'l favor de 'la má? .. —Prou; hasta dugas si vol, tingui.
 —Gracias... (¡qué mussoll!)
 —¿Que 'm pren la mida?... —Ja está; ¿que 'ls vol tres color ó negres?
 —Voldria un color sufert... —Miri... si l' hi agrada 'l vert...
 —¿No tè uns colors més alegres? —Vegi aquests.
 —Casi es vermell; ¿son de durada? (¡qu' es monal!)
 —No, que son de pell y bona... —(Vosté sí qu' es bona pell: ¡quina total! ¡L' hi fletxada!)
 —¿Vol que 'ls hi probi? —Ah sí, sí; (per' xó vinch) li haig d' advertí que á hu 'l guant justet m' agrada...
 —Potsé aquests .. ¿vol fè 'l favor de posá 'l bras? —(¡Quins ditets!... ¡y cóm corren! ..)
 —Potsé aquests si serán estrets.
 —Millor; no m' agrada á mí 'l guant ample; aixó 's dòna
 —No que 's paga.
 —Vamos... dispensi —(¡Quin plagal!)
 —Vull dir que aixó ja s' aixampla; ¿vosté 's diu... —Dos-primá dos.
 —Dirá que soch tafané; ¿lós guants son fets de vosté?
 —No; son fets... de pell de gos... —¿De pell de dos-quart no n' hi ha?
 —(Bè prou dos-quart qu' es vosté. ..) Ja están posats; ¿véu que bè?...
 —Bravo ¿quán li tinch de dá?
 —Sis pessetas.
 —(¡Sí qu' es car!) Tingui... —Bè.—Estiga boneta.
 —Passihobè... (una pessetela pèl gust de fèrsels posar)

J STARANSA

II.

Es Dos-hu riu caudalós
 situat dintre d' Espanya;
 y hu-segona es ball ayrós;
 ves, lector, si tens prou manya.

M. NIQUÍ.

MUDANSA.

Vam fè una tot pèl Vallés;
 l' altre dia ab l' Amengual,
 y á la tot de Granollers
 tot, vaig comprá eixa total.

JAPET DE L' ORGA.

ACENTÍGRAFO.

Per poch no tot ahí un gos
 qu' un total se 'm va menjar
 que l' Antón me va donar
 y era fresch y molt hermós.

S. UST.

TRENCA-CLOSCAS.

SOFÍA DE CANCES.

RODA.

Formar ab aquestas lletras lo títul de una sarsuela castellana.

M. DEL PIÁ.

GEROGLÍFICH.

BOK

d d d d d.

RALIP.

¡LAS CRIATURAS!

—Mira, allí hi ha 'l criat del papa,
 tot passant me n' hi adonatg
 jara hi entra la ninvera...!
 —Deu jugá á fet ab lo criat.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23